

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Gf. III. 30.139/2012/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Kapás Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Kapás Lilla ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek-, a W & F Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: Dr. Fancsali Ágnes ügyvéd) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés iránt indított perében, a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Bíróság 2011. december 2. napján kelt, 10.G.../2009/51. számú ítélete ellen a felperes részéről 52. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a 2012. szeptember 04. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 58 738 (Ötvennyolcezer-hétszázharmincnyolc) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy felhívásra, az abban foglaltak szerint fizessen meg az államnak 111 000 (Egyszáz-tizenegyezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A mezőgazdasági termeléssel foglalkozó felperes a korábbi években béröntözés útján öntözte mezőgazdasági területeit.

A felperes 2007. február 12. napján mezőgazdasági termékértékesítési szerződést kötött zöldborsóra a B. Kft-vel, 2007. március 22-én pedig csemegekukoricára vonatkozóan a BF. Kft-vel kötött szintén mezőgazdasági termékértékesítési szerződést.

2007. február 27. napján, majd április 3-án a felperes megbízása alapján eljáró Ifj. M.J. érdeklődésére az alperes több ajánlatot is tett öntöző berendezés eladására. Az ajánlat tárgya ... szivattyú és annak tartozékai, valamint 18 db 228 folyóméter ... típusú öntözőcső és idomok voltak. Az ajánlat szerinti vételár tartalmazta az áru értékét, a szállítási

költséget, és az üzembe helyezés költségét is. A vételár 25 %-át a megrendeléssel egyidejűleg, előlegként kellett megfizetni, míg a további 75 %-ot a berendezés elszállítását követően. A szállítási határidőt a megrendeléstől számított 4-5 hétben határozták meg. Az április ajánlatot az alperes képviselőjében B.I., a felperes képviselőjében pedig a felperes fia írta alá.

Ifj. M.J. azonban 2007. április 5. napján telefonon közölte az alperessel, hogy mégsem az árajánlatban szereplő kardánmotoros szivattyút akarja megvásárolni, hanem egy diesel motoros szivattyút. A felperes telefonhívása alapján az alperes elküldte a megrendelését a Ba. GmbH-nak 2007. április 5. napján. A Ba. GmbH 2007. április 11-én a 24. naptári hétre igazolta vissza a megrendelést.

Az alperes az elkészített szerződéstervezetben a szállítási határidőt 2007. június 18. napjában jelölte meg, a felperes a szerződést aláírta.

A megrendelt áru 2007. június 25-én és 29-én lett leszállítva, a beüzemelésre 2007. július 2. napján került sor.

A felperes által 2007. április 13. napján előlegként megfizetett 3 282 750 Ft-ról az alperes kiállította az ... számú számláját.

Mivel a felperes később úgy döntött, hogy inkább lízingelni szeretné az öntözőberendezést, ezért háromoldalú megállapodást kötött az alperessel és a BB. Zrt-vel. A megállapodás alapján az alperes a végszámlát már a lízingtársaság felé bocsátotta ki, az előleget illetően pedig kompenzációs megállapodást kötöttek arról, hogy az előleg beszámításra kerül a lízingcég által fizetendő vételárba. A lízingcég pedig lízingszerződést kötött a felperessel az öntözőberendezésre vonatkozóan.

A felperes a mezőgazdasági termékértékesítési szerződések alapján 2007. évben borsót, majd kukoricát vetett.

A borsó kedvező vetési ideje február vége és március egész hónapja, ám a felperesnél a borsó vetése két táblán, 17,7 hektáron áthúzódott április első felére. A 2007. év az elmúlt évszázad legmelegebb éve volt Magyarországon, ám a csapadékhozam átlagosan a szokásos érték 108 %-a volt, azaz nem volt rendkívüli. Csupán az április hónap volt az elmúlt évszázad legszárazabb áprilisa, mivel ebben a hónapban országos átlagban csupán a szokásos csapadékhozam 6 %-ának megfelelő eső hullott. A nyári hónapokban viszont többször esett lokálisan nagymennyiségű csapadék. Mivel a felperes 2007. évben nem gondoskodott előre a béröntözésről, és az áprilisi aszály miatt a béröntözők kapacitása le volt kötve, ezért a felperes az elvetett borsót nem tudta öntözni.

A zöldborsó betakarítása után a felperes ugyanazokra a területekre csemegekukoricát kezdett el vetni, 2007. június 12-én az öntözött területen, 2007. június 16-án és 21-én pedig a további földeken. A csemegekukorica termesztéséhez elengedhetetlen a folyamatos vízellátás, a többszöri kisadagú öntözés. Másodvetés esetén kelesztő öntözésre, és a magágy beöntözésére is szükség lehet. Mivel azonban az alperes csak 2007. július 25-én és 29-én szállította le az öntözőberendezést, ezért a felperes nem tudta öntözni a csemegekukoricát, az emiatt bekövetkezett terméskiesésből a felperesnek kára keletkezett. A 2007. évi magyarországi csemegekukorica átlagterméshez, a 14,5 t/hektárhoz képest a felperes 10,602 tonna/hektár termésátlagot ért el, a terméskiesés 3,898 t/ha volt. A mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben kikötött 25 000 Ft/tonna egységár figyelembevételével a 27,4 ha területen összesen 2 670 125 Ft a terméskiesés értéke.

A terméskiesés miatt azonban elmaradt a felperesnél 267 012 Ft súlyarányos betakarítási költség, 213 610 Ft beszállítási költség, valamint 411 000 Ft öntözési költség. Mindezen összegeket levonva a terméskiesés értékéből, a felperesnél 1 778 503 Ft kár keletkezett.

A felperes 2008. március 21-én előzetes bizonyítási eljárás iránti kérelmet nyújtott be a ...-i Városi Bíróságon azt állítva, hogy az alperesnek a 2007. április 3-ai ajánlat tartalma alapján megkötött szerződés értelmében 4-5 héten belül kellett volna szállítania, ám ennek a kötelezettségének nem tett eleget, ezért a felperes 2007. május 10. napjától kezdve nem tudott öntözni, és emiatt kár érte.

A bíróság által kirendelt Dr. P.J. igazságügyi szakértő a szakvéleményét a felperes, valamint a B. Kft. és a BF. Zrt. által szolgáltatott okiratok alapján készítette el. A felperesnél a zöldborsó és a másodvetésű kukorica terméskiesése miatt keletkezett jövedelem kiesés összegét 10 066 579 Ft-ban határozta meg.

A peres felek között ezt követően kezdődött peren kívüli egyeztetések nem vezettek eredményre, mert az alperes kitartott azon álláspontja mellett, hogy bár valóban nem tudott a 2007. június 18. napjában meghatározott teljesítési határidőre teljesíteni, de késedelme nem érte el az alperes által állított mértéket, és vitatta a kár összegszerűségét is.

A felperes által 2009. július 9. napján kezdeményezett fizetési meghagyás kibocsátása iránti, az alperes ellentmondása folytán perré alakult eljárásban a felperes a keresetében azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a Ptk. 277. §-a, 298-299. §-ai, 318. §-a, 339. §-a, 355. §-a és 6. §-a alapján 10 066 000 Ft kár, és ennek 2009. január 26. napjától járó törvényes késedelmi kamatai megfizetésére elsődlegesen szerződésszegésen alapuló kártérítés, másodlagosan szerződésen kívül okozott kártérítés jogcímén.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Elsődlegesen arra hivatkozott, hogy a szállítás idején a 2007. április 5-én létrejött adásvételi szerződés már nem volt hatályban, ezért nem lehet szó késedelmes teljesítésről. Másodlagosan azt állította, hogy a teljesítési határidő a 2007. április 5-én kelt szerződésben 2007. június 18. napjában lett meghatározva, ezért az alperes csak ettől az időponttól eshetett késedelembe.

Hivatkozott arra is, hogy az alperes úgy kezdte meg a zöldborsó vetését, hogy még meg sem rendelte az öntözőberendezést, illetve tisztában volt azzal, hogy az csak a betakarítási időszakban fog megérkezni, ennek ellenére nem gondoskodott megfelelő időben öntözőberendezés biztosításáról. Az ebből eredő kárért az alperes nem tartozik felelősséggel.

A csemegekukoricát illetően állította, hogy a vetést követő néhány nap múlva a felperes már rendelkezett az öntözőkapacitással, ezért a terméskiesésből eredő kár nem az alperes késedelmére vezethető vissza.

Az alperes vitatta Dr. P.J. szakértő által alkalmazott számítási módot is, azt, hogy a szakvéleményében a szerződött és a megtermett termésátlag közötti különbségben jelölte meg a terméskiesést. Hiányolta, hogy a szakértő nem vette figyelembe azt, hogy a 2007 év rendkívül aszályos év volt, ezért az országos termésátlag is lényegesen alacsonyabb volt, mint a korábbi években.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét kis részben találta megalapozottnak, és kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 1 850 022 Ft-ot, és ennek 2009. január 26. napjától a kifizetés napjáig járó törvényes késedelmi kamatát, valamint 123 946 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította.

Bende Imre és Ifj. M.J., valamint M.J. egymásnak ellentmondó tanúvallomásai, illetve U.É. tanúvallomása alapján - mivel a felperest terhelte a bizonyítási kötelezettség tekintetében, hogy a felek nem a szerződésben rögzített 2007. június 18-ai teljesítési határidőben állapodtak meg -, az elsőfokú bíróság nem találta bizonyítottnak azt a felperesi állítást, hogy a felek nem az írásbeli szerződésben szereplő 2007. június 18-ai határidőben állapodtak meg.

Az alperes a Ba. GmbH által a más cégeknek küldött visszaigazolások becsatolásával bizonyította azt is, hogy a perbeli időszakban a dieselmotoros aggregátorra vonatkozóan nem kizárólag a felperes felé volt hosszú a vállalt teljesítési határidő.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a Ptk. 205. § (1) bekezdése alapján az alperesi ajánlat felperes általi aláírásával 2007. április 3. napján a peres felek között létrejött a szerződés a ... típusú öntözőszivattyú és a hozzátartozó öntözőcsövek, valamint egy ... típusú öntözőberendezés szállítására. Azt a felperes is elismerte, hogy 2007. április 5-én visszavonta a megrendelését, amelyet az alperes tudomásul vett, ezáltal a felek közötti szerződés a Ptk. 319. § (1) bekezdése szerint közös megegyezéssel megszűnt. A felperes által szóban adott újabb, dieselmotoros szivattyú aggregátorra vonatkozó szerződés azonban csak akkor jött létre a Ptk. 205. § (1)-(2) bekezdései alapján, amikor a felperes aláírásával elfogadta az alperes által írásban megküldött adásvételi szerződést.

Mivel a szerződésben meghatározott teljesítési határidő (2007.06.18. napja) előtt a zöldborsó szüretelése is megtörtént már, ezért az e terménynél bekövetkezett termés kiesés nem áll ok-okozati összefüggésben azzal, hogy az alperes - az elsőfokú bíróság által 2007. július 2. napján meghatározott időpontban - késedelmesen tett eleget a szállítási kötelezettségének. Az elsőfokú bíróság ezért elutasította a zöldborsó termés kieséssel összefüggésben előterjesztett felperesi kereseti kérelmet.

Az elsőfokú bíróság elfogadta azt a felperesi hivatkozást, miszerint az alperes késedelme miatt a felperes nem tudta öntözni a csemegekukoricát, és ez okozott termés kiesést. A termés kiesés mértékét azonban az elsőfokú bíróság nem az előzetes bizonyítási eljárás során kirendelt szakértő szakvéleménye, hanem Dr. N.J. mezőgazdasági és igazságügyi szakértő szakvéleménye alapján fogadta el. Ez utóbbi szakértő a termés kiesés mértékét nem a mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben vállalt mennyiséghez viszonyította, hanem az országos termésátlaghoz.

Az elsőfokú bíróság elfogadta a szakértőnek azt az álláspontját is, hogy utólag már nem bizonyítható, hogy a felperes abban az évben milyen termésátlagot tudott volna elérni, a bizonyítatlanságot viszont - mivel a bizonyítási teher a felperest terheli - a felperes terhére kell értékelni. A kár összegszerűségének meghatározásánál az elsőfokú bíróság a szakértővel egyezően, a BF. Zrt.-vel kötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződésben szereplő árat fogadta el, majd az így kapott értékből levonta azon szolgáltatások értékét, amelyek a termés kiesés folytán nem merültek fel a felperesnél. A levont költségek közül a szállítási költség összegét eltérően állapította meg Dr. P.J. szakértő és Dr. N.J. szakértő. Az előbbi a felperes által közölt adatokkal számolt, míg Dr. N.J. a Mezőgazdasági gépi bérvállalkozók szövetsége által közzétett árajánlatot vette alapul. Az elsőfokú bíróság Dr.

N.J. szakvéleményét fogadta el ebben a tekintetben is, mivel a felperes által egyoldalúan közölt adatokat nem támasztotta alá semmi.

Cs.Z., B.Z. és K.G. tanúvallomása is alátámasztotta az elsőfokú bíróságnak azt a következtetését, hogy a kukorica terméskiesése az öntözés elmaradásának volt a következménye, ami viszont az alperes késedelmes teljesítésével állt ok-okozati összefüggésben. Az elsőfokú bíróság a Ptk. 298. és 299. §-ai alapján kötelezte az alperest a felperesnél a csemegekukorica terméskiesése miatt bekövetkezett kár megtérítésére.

Az elsőfokú bíróság Tné H.A. tanúvallomása alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes - bár érvényes vízjogi engedéllyel nem rendelkezett -, de a földterület kedvező fekvése miatt a gyakorlatban meg tudta volna valósítani az öntözést, ezért az alperes ezzel ellentétes hivatkozását megalapozatlannak találta. A szakértői vélemény alapján az elsőfokú bíróság bizonyítottanak fogadta el azt a felperesi hivatkozást is, hogy az öntözőberendezés határidőre történő leszállítása esetén a felperes megfelelően tudott volna öntözni.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a lízincég és az alperes között nem új szerződés jött létre, hanem az a felperes és az alperes között a korábban létrejött szerződés módosításának minősül, amely módosítás nem érintette az adásvételi szerződésben kikötött teljesítési határidőt. Az alperes késedelme pedig már akkorra bekövetkezett, amikor a felek a szerződésmódosításban megállapodtak. A felperes a lízingszerződés értelmében is (Általános szerződési feltételek 1.3. pontja) közvetlenül az alperessel szemben érvényesíthette a kártérítési igényét.

A felperes személyes előadása, Ifj. M.J. és B.I. tanúvallomásai alapján az elsőfokú bíróság bizonyítottanak találta azt is, hogy az öntözőberendezés beállításakor a felperes szóban fenntartotta a késedelemből eredő igényére vonatkozó jogát.

A 2007. évi CXXXVII. törvény 2., 9. és 10. §-ai alapján az elsőfokú bíróság a kár összegét nettó összegben határozta meg.

A perköltség viseléséről pedig a pernyertesség-pervesztesség arányát, illetve a szakértői költségeknek a felek által előlegezett összegét figyelembe véve határozott.

Az ítélet ellen a felperes nyújtott be fellebbezést, elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatását kérte annak megállapítása mellett, hogy az alperes 2007. május 15. napjától késedelembe van, ezen időponttól kérte az alperes kötelezését a bekövetkezett kár megtérítésére. A kártérítés megítélése során kérte, hogy az ítélet tábla a P.J. által készített szakértői véleményt vegye figyelembe. Amennyiben erre nem lát lehetőséget az ítélet tábla, úgy kérte újabb igazságügyi szakértő kirendelését a szakvélemények között fennálló ellentmondások tisztázása érdekében.

Másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését kérte, és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítását.

Az alperes késedelmi kamat fizetésére kötelezését a Pp. 247. § (1) bekezdés b.) pontja alapján 2007. július 2. napjától kérte.

A perköltség, ezen belül a felperes jogi képviselőjének a becsatolt külön megbízási szerződés alapján járó ügyvédi munkadíjának a megfizetésére is kérte az alperest kötelezni.

Fellebbezése indokaként kiemelte, hogy az alperes 2007. április 3-án kelt árajánlata a megrendeléstől számított 4-5 hétben határozta meg a szállítási határidőt, ezzel szemben az árajánlat alapján elkészített adásvételi szerződés már 2007. június 18. napját jelölte meg a

szállítás időpontjaként. A felperes ezt jelezte az alperesi kapcsolattartó, B.I. felé, aki tanúk előtt arról biztosította a felperest, hogy az ajánlatban található 4-5 hetes szállítási határidő az irányadó. A felperes kényszerhelyzetben volt, mert a szerződéstől csak a kifizetett előleg elvesztésével tudott volna elállni.

A berendezés tényleges átadására a szerződésben kikötött határidőt követő mintegy egy héttel később került sor, az üzembe helyezés pedig csak 2007. július 2. napján történt meg.

A felperes által kezdeményezett előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő megállapította, hogy a szállítás késedelve és a csökkent termésmennyiség között ok-okozati összefüggés van, és hogy a felperesnek a zöldborsó és a másodvetésű csemegekukorica vonatkozásában 10 066 579 Ft jövedelme esett ki.

A szakértő a 2007. évre szerződött, és a ténylegesen leszállított termés mennyiségén túl figyelembe vette a korábbi évek átlagát is.

Fenntartotta azt az álláspontját, hogy az alperes május közepére ígérte az öntözőberendezés megérkezését, a felperes tehát abban a reményben vetette el a terményét, hogy az öntözőberendezés időben meg fog érkezni. Ezt támasztja alá K.G. és B.Z. tanúvallomása is. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ezeket a bizonyítékokat nem vette figyelembe a tényállás megállapításakor.

Álláspontja szerint bár Ifj. M.J. és B.I. tanúvallomásai között nem vitatottan ellentét volt, ám Ifj. M.J. a per során végig konzekvens tanúvallomásokat tett, míg B.I. tanúvallomása több helyen ellentmondásos volt, ezért az elsőfokú bíróságnak a két tanú vallomása közül nem Ifj. M.J., hanem B.I. tanúvallomását kellett volna előtérbe helyeznie.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét az okirati bizonyítékok mellett egyedül B.I. tanúvallomására alapította.

Ugyancsak sérelmezte, hogy bár az elsőfokú bíróság a felperes kérésére megkezdte Ifj. M.J. és B.I. tanúk szembesítését a 2011. március 8-ai tárgyaláson, azonban nyilatkozataik technikai hiba miatt nem kerültek rögzítésre a jegyzőkönyvbe, és a szembesítés sem fejeződött be. Ezt követően pedig a felperes erre irányuló kérelme ellenére nem került sor további szembesítésre.

Állította, hogy M.Jné tanúvallomása is azt a felperesi állítást támasztotta alá, miszerint az alperes képviselője májusi szállítási határidőt ígért a felperesnek. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem a Pp. 206. §-a alapján, együttesen, összességében értékelte, hanem az egyes elemeket kiemelve állapított meg tényeket.

Vitatta az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában írt azt a megállapítást, miszerint az alperes a perben igazolta, hogy a dieselszivattyú szállítási határideje eltért a kardánmotoros szivattyú szállítási határidejétől. Az alperes által becsatolt rendelési visszaigazolások között nem volt kardánmotoros szivattyú, csak dieselmotoros.

Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság tényként elfogadta B.I.-nek azt az állítását is, miszerint ő jelezte a felperes felé, hogy az öntözőberendezés késni fog, ám a felperes ennek ismeretében is kérte a szállítást. Ez a nyilatkozat életszerűtlen, és az alperes a bíróság felhívására sem tudta igazolni a megtörténtét.

Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a felperes kérése ellenére nem rekonstruálta a tárgyaláson felvett írásbeli jegyzetéből a 2011. március 8-ai tárgyalási jegyzőkönyvből technikai hiba miatt kimaradt részeket, illetve ennek hiányában nem ismételte meg a tárgyalást.

Végezetül utalt a Ptk. 277. § (6) bekezdésének rendelkezésére, és állította, hogy mivel az alperes az öntözőberendezés minőségtanúsítványát csak július közepén adta át a felperesnek, ezért a késedelve egészen addig az időpontig fennáll.

Vitatta, hogy a perben szükség volt újabb szakértő kirendelésére, mivel a perbeli szakértő ugyanazon adatok alapján készítette el a szakvéleményét, mint az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő. Az alperes Dr. P.J. szakvéleményére nem tett észrevételt az előzetes bizonyítási eljárásban, megállapításait nem vitatta.

Hiányolta, hogy a perben kirendelt szakértő a felperes erre irányuló kérelme ellenére nem adott választ arra a kérdésre, hogy öntözés hiányában hasznosult-e a felperes által végzett műtrágyázás és vegyszerezés, illetve ebből eredően mekkora kár érte a felperest.

Hangsúlyozta, hogy a felperes mindvégig vitatta a szakértőnek azt a módszerét, hogy a felperes kárigényének alapját az országos termésátlaghoz viszonyítva számította ki. A felperes és családja már évekkel korábban is kimagaslóan, az országos átlag felett termelt, ezért a felperes kárát a felperes korábbi saját többéves termésátlaga és a szerződött érték figyelembevételével kell meghatározni. E körben hivatkozott a Bírósági Határozatokban 1978. évben 388. sorszám alatt megjelent eseti döntésben írtakra.

Kifogásolta azt is, hogy a szakértő 3,3 ha területtel számolt, míg az öntözőberendezés alatti terület nagysága csak 2 ha, így a számítás a valósnál kisebb termésátlagot eredményezett.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem adta indokát annak sem, hogy miért mellőzte az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő véleményében foglaltakat, holott az utóbb kirendelt szakértő is Dr. P.J. szakértő számításait vette alapul, és indokolás nélkül mellőzte az elsőfokú bíróság a felperes által becsatolt azon bizonyítékokat is, amelyek a felperes által a korábbi években elért termésátlagot igazolták.

Vitatta Dr. N.J. szakértőnek az elsőfokú bíróság által elfogadott költségszámítását is. Arra hivatkozott, hogy ha a felperes a saját részére végzi a betakarítást és egyéb munkálatokat, akkor ez nyilvánvalóan kisebb költséggel jár, mint a Mezőgazdasági gépi bérvállalkozók szövetsége által közzétett árajánlatban szereplő költség.

Mivel a két szakértői vélemény közötti különbség szakkérdés, ezért az ellentétet csak újabb szakértő kirendelésével lehetett volna feloldani, bírósági mérlegeléssel nem.

Sérrelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság a felperes jogi képviselője részére - kérelme ellenére - nem adott lehetőséget további bizonyítási indítvány megtételére, és nem küldte meg a perben megtartott utolsó tárgyalásról készült jegyzőkönyvet.

Végezetül hivatkozott a Ptk. 277. §-ára, 298. §-ára, 299. §-ára, 318. § (1) bekezdésére, 339. § (1) bekezdésére, 355. § (1) bekezdésére, valamint a Ptk. 6. §-ára.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyására irányult.

Egyetértett az elsőfokú bíróságnak az ítélete indokolásában írt azzal a megállapításával, miszerint 2007. április 4. napján létrejött a peres felek között a felperes által elfogadott alperesi ajánlat szerinti tartalommal az adásvételi szerződés. 2007. április 5-én azonban a felperes nevében eljáró Ifj. M.J. visszavonta a megrendelését, és más típusú, más berendezést rendelt meg. Ezzel a 2007. április 4. napján létrejött szerződés a Ptk. 319. § (1) bekezdése alapján, közös megegyezéssel megszűnt, és a felperes egy újabb megrendelést adott az alperesnek, ám ekkor a felek még sem az árban, sem a teljesítési határidőben nem állapodtak meg. Az alperes megrendelését a gyártó 2007. április 11-én

azzal igazolta vissza, hogy a 24. hétre vállalja a szállítást, és az ezt követően megkötött írásbeli adásvételi szerződés ennek megfelelően 2007. június 18. napját jelölte meg teljesítési határidőnek.

A felperes szinte valamennyi, a periratok között fellelhető bizonyítéknak ellentmondva állítja azt, hogy az alperes május közepére ígérte az öntözőberendezés szállítását, mivel a visszavont megrendelés alapját képező ajánlat tartalmára nem hivatkozhat. Azt pedig a perben is elismerte a felperes, hogy az újabb, immár a diesel szivattyúra megkötött szerződésben szereplő teljesítési határidő ismeretében írta alá a szerződést.

Utalt arra, hogy a felperes az előző években is kötött mezőgazdasági termékértékesítési szerződéseket, holott akkor sem rendelkezett öntözőberendezéssel. 2007. március 13-án, amikor elkezdte vetni a zöldborsót, a felperes még meg sem rendelte az öntözőberendezést, ezért ekkor még nem is bízhatott annak időben történő megérkezésében sem. Nyilvánvalóan arra számított, hogy a korábbi évek gyakorlata szerint béröntözéssel fogja megoldani az öntözést, ami azonban meghiúsult, mivel a rendkívüli aszályos időszak miatt az öntözési kapacitások le lettek kötve.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során értékelte mind Ifj. M.J., mind B.I. tanúvallomását, azokat az egyéb bizonyítékokkal egybevetette. Mivel Ifj. M.J. és B.I. szembesítésével nem sikerült feloldani a tanúvallomásaik közötti ellentmondást, ezért indokolatlan lett volna ismételt szembesítésük.

Vitatta azt a felperesi hivatkozást, miszerint az alperes nem igazolta a perben azt, hogy a dieselszivattyú szállítási határideje hosszabb volt, mint a felperes által eredetileg rendelt szivattyúé. Az alperesi állítást támasztották alá a gyártó visszaigazolása, a más megrendelők ügyében keletkezett okiratok, maga az adásvételi szerződés, illetve B.I. és U.Zs. tanúvallomása is.

Állította, hogy bár a 2011. március 8-ai tárgyalásról készült jegyzőkönyvben technikai hiba folytán a tanúk nyilatkozataiból néhány szó valóban hiányzik, ennek ellenére a tanúk nyilatkozatai megfelelően értelmezhetőek, ezért a jegyzőkönyv megfelel az eljárási szabályoknak. A felperes kérhette volna a jegyzőkönyv kijavítását, konkrétan megjelölve a kijavítás okát, ám ezt nem tette, így erre a hiányosságra a másodfokú eljárás során már alaptalanul hivatkozik.

Megalapozatlannak tartotta a felperesnek azt a hivatkozását is, hogy az alperes a Ptk. 277. § (6) bekezdésében írt kötelezettségének csak 2007. július közepén tett eleget, ezért a teljesítés is csak ekkor történt meg. A szerelést végző tanú nyilatkozata, a beüzemelésről készült jegyzőkönyv adatai, és a szállítással kapcsolatos okiratok igazolják, hogy a szállítás 2007. június 25. és 29. napján történt meg, a végleges beüzemelés pedig 2007. július 2. napján. Ettől az időponttól kezdve a felperes a berendezést rendeltetésszerűen használta. A beüzemelés során az alperes részéről eljáró szerelők részletesen tájékoztatták a felperest a berendezés használatáról, átadták a használati utasítást és egyéb okmányokat.

Cáfolta azt a felperesi állítást, miszerint a perben kirendelt szakértő ugyanazon adatokból dolgozott, mint az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő. Ez utóbbi szakértő kizárólag a felperes által rendelkezésére bocsátott adatok alapján készítette el a szakvéleményét, annak kézbesítésekor az alperes nem tudhatta, hogy helytállóak-e ezek az adatok, mivel azok egy része csupán a per során lett becsatolva a feldolgozó cégek részéről.

Az alperes vitatta a szakértő számítási módszerét is, mivel nem vette figyelembe azt a tényt, hogy a 2007. év egy rendkívül aszályos év volt, ami megfelelő öntözés esetén is 5-10 %-os termés kiesést okozott.

Az elsőfokú bíróság helyesen döntött akként, hogy a több ponton aggályos szakvéleményre tekintettel helyt adott az alperes új szakértő kirendelése iránti kérelmének. Dr. N.J. szakértő véleménye viszont objektív adatokon alapul, ezért az elsőfokú bíróság jogszerűen fogadta el ítélete alapjaként. A két szakértő személyes meghallgatása során Dr. P.J. szakértő is gyakorlatilag elfogadta Dr. N.J. álláspontját, aki a 2007-es, rendkívül aszályos év országos termésátlagát vette alapul a számításaihoz.

Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének 8. oldalán részletes indokát adta annak is, hogy miért Dr. N.J. szakvéleményét fogadta el. A szakértői vélemények közötti ellentmondást a szakértők meghallgatásával az elsőfokú bíróság feloldotta, ezért indokolatlan lett volna harmadik szakértő bevezetése a perbe. A felperes ilyen irányú bizonyítási indítványt nem is tett.

Alaptalannak tartotta azt a felperesi hivatkozást is, miszerint az elsőfokú eljárás során nem volt lehetősége a felperesnek arra, hogy további bizonyítási indítványait megtegye. A perben valamennyi okirat becsatolásra került, az elsőfokú bíróság minden indítványozott tanút meghallgatta. A felperes a fellebbezésében sem hivatkozott olyan új tényre, vagy bizonyítékra, amelyet az elsőfokú bíróság mellőzött volna.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését nem találta alkalmasnak arra, hogy az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztassa, illetve azt részben, vagy teljes egészében hatályon kívül helyezze, és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására, és újabb határozat hozatalára utasítsa.

A felperes a fellebbezési kérelmében lényegében megismételte az elsőfokú eljárásban előadott ténybeli állításait, és a képviselt jogi álláspontját. A fellebbezés nem tartalmaz olyan új tényre, vagy bizonyítékra való hivatkozást, amelyet az elsőfokú bíróság nem bíralt el, és amelyekkel kapcsolatban az ítélet indokolásában nem adott magyarázatot.

Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, a jogvita alapjául szolgáló tényállást a szükséges és lehetséges mértékben feltárta, és azt helyesen állapította meg. A bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésében írtak szerint bírálta el, döntésének részletes magyarázatát adta. Az irányadó jogszabályokat is helyesen alkalmazta, döntése ekként megalapozott és jogszerű.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával is egyetért.

A felperes a keresetét az alperes szerződésszegésére, a késedelmes teljesítésére alapozta, és az ezzel okozati összefüggésben keletkezett kárát kívánta érvényesíteni a perben.

Mintahogyan erre az elsőfokú bíróság is helyesen mutatott rá, a perben elsődleges jelentősége volt a felek között létrejött szerződés tartalmának, ezen belül is a teljesítési határidő meghatározásának.

A felperes a fellebbezésében is nagy teret szentelt ennek a kérdésnek, sérelmezve azt, hogy az elsőfokú bíróság a szerződésben kikötött szállítási (teljesítési) határidő megállapítása körében helytelenül értékelte a rendelkezésre álló bizonyítékokat, különösen a tanúvallomásokat.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság által, az ítélete indokolásában részletesen ismertetett mérlegeléssel ért egyet. Az volt megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a mérlegelés

körébe vont adatok (okirati bizonyítékok, tanúvallomások) értékelésénél nyilvánvalóan helytelen ténybeli következtetésre nem jutott, nem állapítható meg okszerűtlen mérlegelése.

Az elsőfokú bíróságnak helytálló az az okfejtése is, hogy a szerződésben foglalt teljesítési határidővel szemben a felperest terhelte annak a bizonyítása, hogy a felek más teljesítési határidőben állapodtak meg. A felperes azonban ezt nem tudta bizonyítani, ezért a bíróság a szerződésben foglalt (2007. június 18-ai) határidőt fogadta el.

Az elsőfokú bíróság szembesítette Ifj. M.J.-t és B.I.-t, a perbeli ügyletet a felek részéről bonyolító személyeket, a vallomások közötti ellentmondást azonban nem sikerült feloldania, ismételt szembesítésüktől sem volt várható más eredmény.

A fellebbezésében a felperes sérelmezte a 2011. március 8-ai tárgyalásról felvett jegyzőkönyv hiányosságait is, állítva, hogy a jegyzőkönyv nem felel meg az eljárási szabályoknak.

Az tény, hogy technikai hiba folytán a tanúk nyilatkozataiból - a bíróság rögzítése szerint is - néhány szó hiányzik. Az iratokból megállapíthatóan a felperes a 37. sorszámú, 2011. április 7-ei beadványában kérte a tárgyalási jegyzőkönyv kiegészítését, utalva arra, hogy a tárgyalási jegyzőkönyvet 2011. március 26-án elektronikus úton megkapta. Vagylagosan a tárgyalás megismétlését kérte.

Az ítéletábra álláspontja szerint az elsőfokú bíróság eljárási szabályt sértett akkor, amikor a felperes beadványára nem reagált, a kérelmet válasz nélkül hagyta. Azonban a perbeli adatokból az volt megállapítható, hogy ez a mulasztása nem volt olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú döntés megalapozatlanságát eredményezte volna. A jegyzőkönyvből ugyanis a tanúk nyilatkozata értelmezhető, az a tanúvallomások lényegét helyesen tartalmazza.

A felperes a fellebbezésében arra is hivatkozott, hogy az alperes az öntözőberendezés minőségtanúsítványát csak 2007. július közepén adta át a felperesnek, tehát a késedelme eddig az időpontig áll fenn.

A perbeli adatok (a szerelést és a beüzemelést végző tanúk nyilatkozata, a beüzemelésről készült jegyzőkönyv, a szállítási okiratok) igazolják, hogy 2007. június 25-én és 29-én történt az öntözőberendezés leszállítása a felperes telephelyére, a végleges beüzemelésre pedig 2007. július 2-án került sor. Azt a felperes sem vitatta, hogy ettől kezdődően rendeltetésszerűen használta a berendezést és öntözött.

A beüzemeléskor a berendezés használatáról a felperes megfelelő tájékoztatást kapott, a használati utasítást és egyéb okmányokat is átadták a részére. A minőségtanúsítvány későbbi átadása - mivel a fizetési konstrukció változása a felperes érdekkörében merült fel - a további késedelemnek nem lehetett oka.

Az ítéletábra nem találta megalapozottnak a perben lefolytatott szakértői bizonyítással kapcsolatos fellebbezési hivatkozásokat sem.

Az elsőfokú bíróság helyesen döntött az alperes bizonyítási indítványát teljesítve a szakértői bizonyítás továbbfejlesztése mellett, másik szakértő bevonásával a felperesnél - az alperes késedelmével összefüggésben - jelentkező terméskiesés, a kár megállapítása kérdéskörében. Az előzetes bizonyítási eljárásban kirendelt szakértő rendelkezésére az adatokat a felperes és a feldolgozó B. Kft. szolgáltatotta.

Az előzetes bizonyítási eljárás során készült szakértői vélemény aggályos volt egyrészt azért, mert az alapját képező adatokat az alperes az eljárásnak ebben a szakaszában nem tudta ellenőrizni, nem volt lehetősége a szakértői vélemény érdemi vitatására, másrészt az

alperes vitatta a szakértő számítási módszerét és azt, hogy a szakértő a kár meghatározása során nem vette figyelembe, hogy a 2007. év rendkívül aszályos év volt.

A szakértői bizonyítást ezért új alapokra kellett helyezni, amely célszerűen is csak egy másik szakértő bevonásával hozhatott megnyugtató eredményt.

Az elsőfokú bíróság által a perben kirendelt Dr. N.J. szakértő az országos termésátlag adataival dolgozott a bekövetkezett kár kiszámításánál, míg Dr. P.J. szakértő a felperes mezőgazdasági termékértékesítési szerződésében vállalt, tervezett adatokkal.

Az ítéletábra is egyetért az elsőfokú bírósággal abban, hogy a kár számításakor csak tényadatokból lehet kiindulni - mint amilyen a 2007. évi országos termésátlag -, tervezett adatokból nem.

Az ítéletábra megalapozottnak találta a levont költségek tekintetében is a Dr. N.J. által alkalmazott Mezőgazdasági Gépi Bértáblázat Szövetsége által közzétett árajánlat figyelembevételét is.

A felperes a fellebbezésében hivatkozott a bírósági határozatokban 1978. évben 388. sorszám alatt közzétett jogesetre, amelyben a szakértő a mezőgazdasági kár összegének megállapításánál a felperes nyilvántartásai alapján tervezett hozammal számolta ki az elmaradt haszon összegét. Jelen esetben ez a megoldás a rendkívüli aszályos időszak miatt nem volt követhető, a 2007. év termésátlaga országos szinten is, és az egyéni termelőknél is jelentősen eltért a korábbi évek átlagától.

Az elsőfokú bíróság eleget tett a Pp-nek a szakértői bizonyításra vonatkozó rendelkezéseinek, a két szakértő együttes meghallgatásával ütköztette az ellentétes szakértői megállapításokat, amelynek eredményeként Dr. P.J. szakértő lényegében elfogadta a perben kirendelt Dr. N.J. szakmai megállapításait azzal a megjegyzéssel, hogy az előzetes bizonyítás során ő kizárólag a felperes által szolgáltatott adatokat vette figyelembe. A harmadik szakértő bevonását tehát semmi sem indokolta, de ilyen bizonyítási indítványt a felperes sem terjesztett elő, csupán az utolsó tárgyaláson kért határidőt esetleges újabb bizonyítási indítványa előterjesztésére. Az elsőfokú bíróság ezt a kérelmet helyesen utasította el.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság megalapozott és jogszerű ítéletét a Polgári perrendtartásról szóló többször módosított 1952. évi III. törvény (Pp.) 253. §-ának (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. §-a alapján köteles megtéríteni az alperesnek a másodfokú eljárással felmerült, a jogi képviselője ügyvédi munkadíjából álló perköltségét. Ennek összegét az ítéletábra a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontja, (5) bekezdése, és a 4/A. § (1) bekezdése alapján 46 250 Ft + ÁFA = 58 738 Ft összegben állapította meg.

A felperes a másodfokú eljárásban illetékfeljegyzési jogban részesült, ezért az ítéletábra a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése, és 15. §-ának (1) bekezdése alapján a pereszt felperest kötelezte a fellebbezésen le nem rótt, 111 000 Ft feljegyzett illetéknek felhívásra, az állam javára történő megfizetésére.

Debrecen, 2012. szeptember hó 04. napján

Dr. Madarász Anna sk a tanács elnöke, Cógoiné Dr. Boros Ágnes sk előadó bíró, Dr. Riczu András sk bíró

A kiadmány hitelélül:

Kiadó